

Det er saa godt som alle Danskes Ønskers Maal at ende deres Dage i København. Det gælder om civile og militære Embedsmænd; naar de ere komne ud i Provinsen, søge de altid tilbage til København igen. For dem alle kan det ikke lykkes; men ere de ikke komne tilbage i deres Embedstid, flytte de i hvert Fald her over, saa snart de have faaet deres Afsked. Jeg tror det med denne Tendens i Minde er meget uheldigt at skabe et nyt Centrum i Jylland, som drager Elementerne til sig. Det er muligt, at man ikke kan træde op derimod, men jeg tror ikke, det er Lovgivningsmagts Sag til Fordel for de større Byer at fortrædige de mindre Købstæder, som allerede have Vanskelighed nok ved at slaa sig igennem.

Breinholt: Naar man som her staar over for en Masse Enkeltheder i den store os nu foreliggende Sag, saa gribes selv en Lægmand undertiden af visse Anfægtelser og kunde fristes til at udtale sin Opfattelse af nogle af disse Punkter. Det staar mig imidlertid klart nok, at en Lægmands Udtalelser ikke ville kunne vurderes højere end den blindes om Farverne, thi hvad forstaa vi Bønder os paa Agurkesalat? Der er dog een Undtagelse herfra, nemlig Ændringsforslag Nr. 3, som vi nu have hørt alle de hidtilværende Talere udtale sig om. Det forekommer mig, at det er et Punkt, hvor almindelig Menneskeforstand kan dømme, og det er saa uberørt af juridiske Finesser, at det ikke kan være Kaviar for Hoben. Jeg vil gerne støtte de Udtalelser, vi nu have hørt fra de to sidste meget ærede Talere (Johnsen og Frijs). De Grunde, de have fremført, og som jeg for en stor Del havde tænkt selv at fremføre, naar det ikke allerede var sket, kan jeg ganske slutte mig til, og jeg maa maaske tilføje, at jeg for øvrigt vel kunde have forstaaet, at man, naar Valget mellem de to Byer Viborg og Aarhus havde staaet fuldstændig frit, ubundet af Fortid og Nutid, da havde været tilbøjelig til at vælge Provinsens største og rigeste By til Sæde for Landsretten. Men saaledes er det jo ikke nu. Traditionens og Historiens aarhundredgamle Hævd taler jo absolut til Fordel for Viborg, og det, der ellers kunde være rigtigt, det vil jo dog ikke være det, naar det sker paa Billighedens Bekostning og paa en anden fattigere Bys Bekostning. Det plejer jo ellers at være den almindelige Mening, at det er baade Synd og Skam at tage den fattiges eneste Lam for at give det til den rige Mand, men det er jo

egentlig det, der vil ske, hvis Ændringsforslag Nr. 3 bliver vedtaget, thi, desværre for Viborg i alt Fald, ligger det meget nær, at med Forsvarssagens Ordning vil Byen miste sin Garnison, og jeg ved, at det stærkt paatænkes at flytte den jydsk Kreditforening fra Viborg til Aarhus. Den vil i saa Fald kun have sit eneste Lam i den nuværende jydsk Landsoverret. Naar man nu borttager Udsigten til, at den faar denne erstattet ved en Landsret, forekommer det mig, at det er et haardt Slag mod denne By og et Slag i Ansigtet paa al pietetsfuld Tradition og paa Historien. Det er jo saa, at man ved at berøve Viborg dens nuværende Landsoverret og ikke give dem noget andet i Stedet, i Virkeligheden vil overskære dens Livsnerve, ligesom det skete med Ribe efter den ulykkelige Krig. Der havde vi ingen Skyld, men her vil Skylden falde paa os, og jeg kan ikke tro, at dette høje Ting med let Hjerte vil skabe en Tilstand, der lader Viborg dele Skæbne med Ribe, idet denne By derved lidt efter lidt vil synke ned i de broglagte Landsbyers Klasse. Jeg kan saa meget mindre tro det, som Viborgs Ret ret konservativt set falder ind under det bestaaendes Ret, og dette høje Ting kan jo dog vel mindst af alt antages ikke at ville holde paa det gode bestaaendes gode Ret. Ændringsforslag Nr. 3 ser imidlertid ganske bort herfra, og hvis jeg turde tro — hvad jeg desværre ikke tør — at min Røst kunde have nogen Indflydelse paa denne Sags Afgørelse, vilde jeg med al den Inderlighed, jeg kunde raade over, bede og opfordre ærede Kolleger til at stemme mod Ændringsforslag Nr. 3.

Tolderlund: Ved at gennemgaa de Ændringsforslag, som ere stillede til det Afsnit, der i Dag er til Behandling, er det mig kært at se Ændringsforslag Nr. 1 til § 1, idet Sø- og Handelsretten i København derved opretholdes, ganske vist saaledes, at den indskrænkes til at paadømme Sager, som efter Lovforslagets Regler skulle og kunne paadømmes her i København. Herved er der gjort en Forskel mellem København og Provinsbyerne, idet Handel og Søvæsen det første Sted blive stillede heldigere end det sidste. Ganske vist er der, som den ærede Ordfører udtalte, givet Lejlighed til, for saa vidt Parterne blive enige derom, at lade Sager fra Provinserne paadømme ved Sø- og Handelsretten i København, men det er jo kun efter en Overenskomst, at det kan ske, det er ingen Ret for den enkelte Part. Det